GAZETA KRAKOWSKA

Nro 48.

Z KRAKOWA DNIA 14 CZERWCA 1820 ROKU WE SRODE.

Z Paryża d. 28 Maia.

Pieczętarz P. Desserre miał na nowo zachorować.

Przez telegraf nadeszła tu wiadomość, że Xże Angouleme d. 25 przybył do Strazburga i nayuroczyściey był przyięty. Od Saverne do Strazburga odprowadzało go do 2000 włościan na koniach.

Margrabina de Bute odiechała ztąd z licznym swoim orszakiem. Jak tylko za rogatkę wyiechała, przesiadła się na konia i iechała konno.

Uważaią, iż Jenerał Hr. Rapp często teraz bywa u Króla.

Dziennik Sporów przywodzi z gazety Londyńskiey Times artykuł, w którym wyraża o izbie Deputowanych, że posiada mowców, ale Francyia nie ma konstytucyi, ponieważ nie posiada żywiołów arystokracyi, któraby opierała się demokracyi iak w Anglii. Francyia nie powinna iak dotąd podzielać własności, ale ią łączyć; powinna iak w Anglii tworzyć bogatych właścicieli dóbr, bronić i wspierać; ażeby z czasem przez wielki swóy wpływ utworzyli w kraiu naturalny związek i zbawienną wagę między Królem i ludem. Na owczas nie będzie więcey potrzebne głowne pytanie: kto ma i iak Deputowanych obierać. Wpływ ich przyłoży się do obierania Deputowanych i Francyia stanie się na owozas nietylko z imienia, ale istotnie konstytucyynym kraiem.

Hr. Segur chce korzystać z sprawy Louvela, która publiczną będzie, i żądać na zawsze publicznych posiedzeń izby Parów, tak iak dzieie się w wyższey izbie Angielskiey.

Dziennik Quotidienne donosząc o wprowadzeniu sprawy Louvela przez Barona Bastard d'Estang do izby Parów, użył uszczypliwych wyrazów. Nazaiutrz tłumaczył się w prawdzie iego wydawca, iż te wyrazy przekreślone były przez cenzurę, i tylko przez omyłkę zostawił ie w kilku exemplarzach iego pomocnik; lecz to podobno nie zasłoni go przeciw oskarżeniu, które Hr. Lally - Tolendal przeciw niemu podał.

Dziennik Sława zdał sprawę o złożonych u Davilliers pieniądzach na wsparcie Francuzów w Texa w kwocie 94,000 Fr. z których 80,000 posłanych zostało do podziału do Luisianny, a 14,000 Fr. rozdano w samey Francyi osobom, które ztamtąd powrociły. Dziennik Quotidienne dodaie, iż dziennik Sława zapomniał, że 1000 Fr. wypłacone zostały officerowi Mauvais, którego iako należącego do zbrodni Louvela uwięziono. Zresztą należy wiedzieć którem osobom reszta 13.000 Fr. wypłaconą zastała.

Rząd zawarł z bankiem pożyczkę na 60 mill. Fr. po 5 od 100 na 15 miesięcy.

Przybył tu były Hiszpański Poseł w Wiedniu P. Cevallos powracaiący do Hiszpanii.

Wczoray rano dwie dobrze ubrane osoby, z których iedna miała na sobie wiele orderów, zaprowadzone zostały do pałacu Ministerstwa sprawiedliwości, za któremi poprowadzono w krotce z więzienia P. Granier.

Hr. Szuwałów miał d. 25 prywatne posłuchanie u Króla.

Prefekt Grenoblu kazał zabrać pisemko, które zawierało adress od tamteyszych studentów do liberalnych Deputowanych

Niedawno został nieiaki Louvel na 6cio miesięczne więzienie za kradzież skazany. Gdy do więzienia zaprowadzony został, zawołał: Nazwisko tylko moie, Louvel, ściągnęło na mnie to nieszczęście!

Wyszło tu następuiące pisemko: " Słowa Niech żyie karta! saż wyrazem wdzięczności względem Monarchy, lub okrzykiem buntowniczym? ,

Robią tu teraz iedwabne kapelusze zupełnie do Włoskich podobne, a dziesiątą tylko część od ostatnich kosztuią, które dla wielkiego cła są drogie. Xiężna Berry posiada słomiany Włoski kapelusz, który 2000 Fr. kosztuie.

Tłumaczenie poematu Southey pod tytułem Rodrik czyli ostatni Gotowie, ważny płod poezyi Angielskiey teraźnieyszych czasów, w krotce wydane tu zostanie przez iednego z uczonych, który iuż dał dowody swoiego talentu.

Z Madrytu d. 18 Maia.

Na doniesienie naszego Monarchy o przyięciu konstytucyi Stanow roku 1812 odpisał Król Angielski iak następuie:

Kochany Bracie! Czytałem list, który W. K. M. do mnie pisałeś, donosząc mi, iż uznałeś zapotrzebne stósownie do życzenia Jego ludu przyiąć i zaprzysiądz polityczną konstytucyią, która w roku 1812 w Kadyxie ogłoszoną została. Przyiąłem to doniesienie iako dowód W. K. M. ku mnie miłości, i proszę bydź przekonanym o szczerych moich życzeniach względem wszystkich zdarzeń, które tylko przyłożyć się mogą do szczęśliwości narodu Hiszpańskiego, iako też do utwierdzenia korony i sławy W. K. M. Korzystam z tey okoliczności, dla ponowienia W. K. M. prawdziwego moiego szacunku i szczerey przyiaźni, z któremi zostaię, kochany Bracie

W. Kr. Mci
dobry Brat Jerzy.

W Pałacu Carltonhouse,
d. 21 Kwietnia 1820 roku.

Ambasador nasz w Paryżu doniosł Ministrowi spraw zagranicznych, że N. Król Francuzki przy oddaniu mu listu od naszego Monarchy donoszącego o przyięciu konstytucyi, oświadczył, iż przekonany iest, że Król Kuzyn iego, uczynił to, co uznał bydź naydogodnieyszem dla uszczęśliwienia swoich ludów, i że szczerze pragnie, aby Monarcha Hiszpański dopiął celu swoich życzeń.

Minister spraw zagranicznych Króla Saskiego, przysłał Ministrowi naszemu list następuiący:

"Podałem zaraz Królowi, Panu memu, notę, w którey doniosłeś mi, Mci Hrabio, o postanowieniu Nayiaśnieyszego Króla Hiszpańskiego zaprzysiężenia uchwaloney przez Stany w roku 1812 konstytucyi. Król, Pan móy, który mocno ubolewał nad przykrem położeniem, w iakiem Dwór znaydował się z powodu tey okoliczności, dowiedział się teraz z naywiększą radością o dowodach miłości i przychylności, które J. K. M. od ludu swoiego odbiera. Monarcha móy życzy, aby krok, który Nayiaśnieyszy Król Hiszpański uznał zapotrzebny do zapewnienia spokoyności i szczęśliwości swey Monarchii, naypożądańsze sprawił skutki. Z rozkazu Króla, Pana moiego, upraszam WPana o udzielenie Jego Dworowi tych J. K. M. uczuciów, które ponawiaią szczerą przychylność i niezmienną przyiaźń dla Króla, wysokiego iego krewnego, i które pochodzą z ścisłych związków pomiędzy obiema Królewskiemi Domami. — Przyymiy WPan i t d.

(pod:) Hr. Einsiedel.

Odpowiedzi Królów Bawarskiego i Niderlandskiego są prawie zgodne z odpowiedzią Króla Angielskiego.

Dyrektoryiat Ligi Szwaycarskiey życzy naszemu Monarsze szczęścia, że naród Hiszpański w srod politycznych wstrząśnień dał światu przykład wierności ku swoiemu Królowi, i pochlebia sobie, że da ieszcze przykład umiarkowania i mądrości.

Margr. Lazan, jenerał kapitan Saragosy, powołany do Madrytu został, dla tłumaczenia się z swoiego postępowania.

Kilkunastu pisarzów Francuzkich zamyślało w północney Hiszpanii wydawać dzienniki Francuzkie i czynili iuż do tego przygotowania; ale Mina jenerał kapitan Nawarry, nakazał im w 48 godzinach oddalić się z będącey pod iego zarządzaniem prowincyi, dodaiąc: iż Hiszpaniia niepotrzebuie publicystów, którzyby się do iey spraw mięszali.

W Logrono, w dawney Kastylii, zebrało się niedawno parafialne zgromadzenie, dla obrania deputowanych. Jeden z członków oświadczył, iż w zgromadzeniu znayduie się wiele osób, które zaległych podatków nie zapłaciły, a zatem nie mogą bydź do głosowania przypuszczone. W tem ieden z wspaniałych Margrabiów dobył z kieszeni kiesę złota: oto są pieniądze na zapłacenie podatku za tych, którzy niemaią bydź do głosowania przypuszczonemi, a ieżeli ta summa nie wystarcza, tedy dodam w domu, co brakuie.

Patryiotyczne luteysze towarzystwa Lorencini i S. Sebastyiana prawie są rozwiązane; ostatnią razą nie znaydowało się na nich iak po 20 osób. Patryiotyczne

towarzystwo w Sewilli zachowuie się teraz spokoynie, ponieważ przez iego Pułkownik Riego zaprowadził w nim dokładny porządek.

Szlachta Hiszpańska dzieli się na dziedzicznych grandów pierwszey, drugiey i trzeciey klassy, tudzież na dożywotnich. Prerogatywą ich iest nie odkrywać przed Królem głowy, nosić tytuł JW. i gdy wchodzą na pokoie Królewskie, straż powinna przed niemi broń prezentować. Wszyscy zaś maią majoraty. Naywięcey namnożyło ich się pod Burbonami. Dawni grandowie tykaią sobie, Burbonowscy zaś grzeczniey do siebie mówią. W niedostatku płci męzkiey spada grandostwo i na kobiety.

Król postanowił, iż dla zmnieyszenia wydatków skarbu Królewskiego żaden urząd, wyiąwszy Ministrów u obcych Dworów, jenerałów, admirałów, i t. d. nie może bydź więcey płatny iak 40,000 realów rocznie.

Otworzona nowa pożyczka 40 mill. realów podzielona iest na 8000 akcyy i spłaconą bydź ma w r. 1822.

Dla wynagrodzenia ubytku ludności przez ostatnią woynę, i dla zwrócenia klasztorów do prawdziwego ich przeznaczenia, aby iedynie były przytułkiem cnoty i pobożności, zabronił Król czynienia ślubów zakonnych aż do postanowienia Stanów, tudzież sprzedawania ich dobr.

Wartość posiadanych w Hiszpanii przez Duchowieństwo dóbr podaią do 18 mill. realów.

Osad naszych w południowey Ameryce ludność podaią do 15 mill. ludzi.

Z Londynu d. 26 Maia.

Stosownie do dawnego i nader śmiesznego zwyczaiu uczniowie gimnazyi w Eton obchodzą co trzy lata uroczystość zwaną *Eton Mentom*, która niema innego celu iak naystarszemu z uczniów idącemu na nauki do uniwersytetu dać na drogę napełnioną kieskę ze składek od przeieżdżaiących i przechodzących wymuszonych. Przeszłego wtorku wyprawiona ta scena została; młodzież pięknie ubrana, w kapeluszach z piórami, wstążkami, i t. d. osadziła wszystkie przeyścia około gmachu szkolnego, i od każdego z przechodniów żądała daru, który nazywała solą. Po odebraniu takowego, dawała kartki zawieraiące słowa: *Pro more et monte*, za rewers służące. Król poszedł za przykładem ś. p. swoiego oyca, który zawsze znaydował się na tey uroczystości, i przybył o godzinie 6 z rana, w towarzystwie P. Bloomfield i innych na śniadanie do Rektora. Przed mostem ieszcze, który prowadzi do gmachu szkolnego, zatrzymany J. K. M. był od dwoch małych strażników, którzy żądali od kieski. Król pytał się łaskawie o imiona ich i dał im usmiechaiąc się bilet bankowy na 100 Fs. odebrał powyższy rewers i przypiął go do kapelusza, aby każdy widział, że się iuż opłacił. Gdy tym sposobem młodzież, z którey nie ieden zasiadać może będzie w gronie prawodawców Angielskich, napełniła kieszenie, przeciągnęła przez Eton i obiadowała razem. Zebrano ogółem 1130 Fs. które oddano młodemu Wilder, udaiącemu się na nauki do uniwersytetu Kambridgi, co będzie dla niego dobrym zasiłkiem.

Ławnik Wood poiechał pocztą do Dowru, a ztamtąd udać się ma do Kale,

dla schwytania znanego Edwarda. Pisma oppozycyyne życzą mu szczęścia, aby mógł swoiego dopiąć celu. Niektórzy iednak ludzie sądzą, iż wyiechał przeciw Królowey.

Królewska kommissyia miała wczoray drugie posiedzenie, dla powzięcia ofiarowanych usług podczas koronacyi. Lord Prezydent Londynu domagał się podania Królowi po obiedzie wina i otrzymania za to złotego puharu, iako też siedzenia przy stole nayblizey szafy na lewey stronie sali. Wielu obywateli Londyńskich żądało usług piwnicznych. Trzey Duchownych opactwa Westminsterskiego prosili, aby mogli podczas koronacyi assystować, i za swoią pracę otrzymali pewną ilość iedwabnych i wełnianych materyy, wszystkie dary, które podczas tego obrzędu zwykle są składane, 4 dzwonki, trzecią część beczki wina i inne drobiazgi. Lord Gwydir żądał iako dziedziczny wielki podkomorzy mieszkania obok apartamentów Królewskich na czas koronacyi, mnóstwa pończoch i koszul, 40 łokci karmazynowego aksamitu, tudzież w temże mieszkaniu będących sprzętów, i t. d.

Okręt Królewski popłynął z Deptford do Kale, dla przewiezienia ztamtąd do Anglii Królewiców Xiążąt Kambridgi i Kumberlandyi, którzy znaydować się będą na koronacyi.

Gazeta Morning-Chronicle umieściła znowu list z Genewy pod d. 17 Maia o podróżuiącey naszey Królowey, która tam ciągle bawi i oczekuie na listy z Anglii, dla udania się potem przez Lauzanę, Karlsruhe, Bruxellę i Ostendę do Kale, gdzie czekać na nią iuż ma Pani Hamilton, lecz Konsul Angielski miał z tego powodu to miasto opuścić.

Porty nasze otworzone teraz zostały dla wprowadzania na wewnętrzną potrzebę pszenicy, mąki, owsa i grochu z posiadłości Angielskich w północney Ameryce. Wszystkie zaś gatunki zagranicznego zboża zabronione są iak dawniey wprowadzać, wyiąwszy pszenicę, po opłaceniu po 10 szelingów cła od kwarteru, i niema nadziei, ażeby nawet w przyszłym kwartale dozwolone były, ponieważ pokazuią się dotąd nader piękne w kraiu urodzaie.

Xiąże Sasko-Koburgski mianowany iest członkiem honorowym tak zwanego w Anglii Lineuszówskiego towarzystwa botanicznego, na którego uczcie przez towarzystwo na obchod pamiątki tego wielkiego Botanika daney, znaydował się. Tegoż Xcia przeznaczaią na prezesa naszego towarzystwa umieiętności.

Z Porto w r. 1819 wyprowadzono 19,982 wielkich beczek wina.

W Londynie znayduie się codziennie 1590 gotowych powozów do przeiazdki.

W wielkim Browarze tuteyszym PP. Barclay i kompanii czynione wczoray było doświadczenie nowo wynalezionej machiny przez P. J. Parker, dla wyprowadzenia albo raczey strawienia w sobie dymu z parowey machiny. Apparat ten zrobiony został w przeciągu 5 dni przy 3 odosobnionych kotłach, a doświadczenie odpowiedziało tak właścicielom browaru, iako i obecnym wysokim widzom. P. Taylor, który w izbie niższey mowił o

nieprzyiemności i szkodliwemu zdrowiu ustawicznemu zadymieniu miasta Londynu, był obecny, rownie iak wielu innych członków parlamentu, którzy wszyscy przekonali się, iż przez użycie takowego komina i trawiącey dym machiny zapobieżonem zupełnie bydź może tego rodzaiu niedogodności.

Wydawca gazety Goniec nietylko za wierne swoie przywiązanie do Ministrów źle musi bydź wynagrodzony, ale nawet nie ma o ich skarbowych środkach dokładney wiadomości, gdyż ostatnia wieść o zmienianiu skarbowych rewersów na gotowiznę i o pożyczce, którą we tworek w wieczor zbiiał i wyszydził, dziś się ztwierdziła. P. Hase, kassier bankowy, oświadczył bowiem dziś na giełdzie, że Hr. Liwerpool i Kanclerz skarbowey Vansittart otworzą d. 31 b m. 1 i 2 Czerwca w banku podpisy, dla kupców, którzy zechcą wymienić za 7 mill. Fs. skarbowych rewersów na gotową monetę. Hr. Liwerpool i P. Vansittart są oprocz tego w myśli zaciągnąć na tego roczne potrzeby kraiu pożyczkę od 5 do 7 mill. Fs.

Szeryf Parkins, który w wielu pismach spotwarzył charakter Alexandra Stewart, urzędnika w hrabstwie Down, został przez sąd Dubliński na zapłacenie spotwarzonemu 1000 Fs. nagrody i 6 pencow kosztów prawnych zkazany.

Król uwolnił Damy od znaydowania się w rogówkach u Dworu. Zwyczay ten został w Hiszpanii dopiero od roku 1816 zniesiony.

Gazeta Goniec wyszydza dany wczoray bankiet w gospodzie koronney na obchód rocznicy obrania P. Francisaka Burdett od Westminsteru reprezentantem. — Wczoray (wyraża rzeczona gazeta) dany był na chwałę Anglii i miasta Westminsteru w gospodzie koronney obiad dla PP. Burdetta i Hobhouse, bo iak się dowiedziemy podzielili pomiędzy siebie znaczenie i miasto, prawili sobie grzeczności i niepodległym obieraczom Westminsteru. Po skończonem iedzeniu nastąpiły zdrowia i mowy. Trzecie zdrowie było za pomyślność reformy niższey izby, któremu towarzyszyła pieśń: "Wypchniycie tę hołotę.„ Słychać, iż niektórych obecnych zatworzył ten wyraz; lecz sądziemy, iż nie do nich, ale do niższey izby był zastósowany. Lecz gdyby istotnie w niższey izbie znaydowała się hołota, czyliż i P. Burdett nie byłby razem z nią wypchnięty? Resztę wieczora zabrało ofiarowanie P. Burdett srebrnego puhara, który sześć kwart zawiera w sobie wina. Podarunek ten był od mieszkańców parafii St. James, za który P. Burdett dziękuiąc, wychwalał oświecenie i patryiotyzm obieraczów Westminsterskich. Tu wysadził się P. Burdett na naywiększe pochlebstwa, i gdyby inne parafiie udarowały go podobnemiż puharami, nie poymuiemy, coby im iuż mógł powiedzieć. Reszta iego mowy godna iest szynkowni. Jak n. p. "Gdyby ci, którzy przez łaskę Dworu przyozdobionemi są laurami, podług publicznego zdania wynagrodzonemi bydź mieli, zasługuią na stryczek. (Wielkie oklaski.) "Mężowie zostaiący przy sterze rządu, uwodzą się zazwyczay złemi namiętnościami; ale publiczność nie zna żadnych złych i obłąkuiących namiętności; iey zamiary zawsze są do-

bre. „ W chwilę potem rzekł: "Lud Angielski tak dalece się poniżył, iż plan reformy poczytuie za niepodobny do uskutecznienia. „ Publiczność i lud są więc podług P. Burdetta dwie różne od siebie korporacyie; albo może obieracze Westminsteru są publicznością, a poniżonym ludem reszta Anglików. Oto są niedorzeczne gadania zagrzaney winem głowy. Pochlebcy Królów i Ministrów zasługuią na wzgardę, a na iakąż nie zasługuią ci, którzy ludowi pochlebiaią, i szewców, krawców i drążników za wzór mądrości, patryiotyzmu, cnoty i oświecenia wystawiaią ? — P. Hobhouse miał także mowę, ale ponieważ nie zapalił go puhar, przeto była więcey niż podług iego zwyczaiu oschłą.

W wyższey izbie dnia wczorayszego oświadczył Lord Erskio, iż rolnicy nie żądaią w swych prósbach nowey ustawy względem zakazu zboża, ale obiaśnienia dawnieyszey. Lord Lauderdale mówił, iż wszystkie podane w tey mierze prośby są iedną pisane ręką; mienił bydź ich pisarzem nieiakiego Webbe-Hall, sekretarza urzędu rolniczego i żądał złożenia go z urzędu. — Dziś na wniosek Margr. Landsdown wyznaczona została kommissyia do rozpoznania stanu zagranicznego handlu i obmyślenia środków do rozszerzenia onego.

Do izby niższey nadchodzą także ciągle prośby nietylko o utrzymanie dotychczasowego zakazu zagranicznego zboża, ale nawet bardziey go zostrzenia.

Z Bombaiu piszą: Gdyby wyprawa przeciw rozboynikom morskim w odnodze Perskiey nie była tu uzbroiona, tedy stoiące w tuteyszym porcie 17 okrętów byłyby zgniely, ponieważ handel prawie ustał.

Oddział Hiszpańskiego woyska podszedł dnia 11 Lutego miasteczko S. Barbara. Zamiarem Hiszpanów było schwytać tam Angielskiego officera, który w woysku Wenezueli wysoki posiadał stopień i dla choroby udał się tam na czas nieiaki. Lecz gdy go nie zastali, udali się do szpitala i wywlekli 25 żołnierzy z legiionu Angielskiego i officera Pointer na rynek i udusili. Takiż los spotkał dowodcę miasteczka i wielu mieszkańców. Przy odeyściu zabrali oprócz tego znaczną liczbę kobiet z sobą.

Z Bruxelli d. 30 Maia.

Trzecia część "Dowodow historycznych o Rządzie Hollenderskim pod Ludwikiem Bonaparte „ zawiera nietylko dokładny opis spraw Hollenderskich, ale nadto stosunkow Europeyskich podczas kiedy Ludwik pomimo woli obiął koronę Hollenderską, a obiąwszy ią, chciał stosownie do swey powinności i honoru utrzymać ią nienaruszoną.

Wyspa St. Kitts miała od 27 Maia zamknąć swe porty dla północno-amerykańskiey bandery.

Do północnych departamentów Francuzkich nadszedł z Paryża rozkaz, aby zatrzymywano wszystkie zagraniczne pisma w których znayduią się niedokładne o Francyi wiadomości. Tamże zatrzymano wiele pism ulotnych.

Z Szwaycaryi d. 26 Maia.

Wielka rada kantonu Wodow rozciągnęła uwolnienie od służby woyskowey i do młodzieży uczącey się filozofii.

Dyrekt ryiat Ligi doniosł pod dniem 3 Maia kantonom, iż nowa taryffa celna ogłoszona w Medyiolanie ścieśnia bardzo handel Szwaycarski do Lombardyi.

W przeszłem tygodniu w kantonie Berneńskim panowały okropne burze. Pioruny popaliły w wielu mieyscach domy, a w gminie Muri upadł tak wielki i pustoszący grad, iakiego od roku 1759 nie pamiętaią. Co rano powstawała gruba mgła, a wieczór błyskawica z grzmotem i piorunami.

Od brzegów Menu d. 30 Maia.

Baron Buol-Schauenstein, prezyduiący Poseł związkowemu Seymowi w Frankforcie, iako też większa część kongressowych Posłów roziechali się z Wiednia.

Baron Rothschild, bankier Frankfortski, po zawarciu pożyczki z Ces. Austryiackim Rządem uderował osoby swoiego kantoru 50,000 Zr.

Nowy zamek, który Elektor Heski każe budować, będzie olbrzymiem gmachem i kilka ulic będzie ieszcze musiało dla niego bydź uprzątnionych. Codziennie pracuie nad nim 1100 ludzi.

O Sandzie to tylko z pewnością powiedzieć można, iak okazuie się z iego badań, które w krotce drukiem ogłoszone zostaną, że należał do obszernego spisku, którego wspólników iednak uporczywie zataił, stał się winnym wielkiey zbrodni i daleko lekszą odniosł karę, niżeli zasłużył. Z przyznanych przez niego listów, które znayduią się przy iego badaniach, okazuie się między innemi, że ci ulepszyciele swiata pod płaszczykiem Religii i z Bibliią i Xiążką do nabożeństwa w ręku dążyli do obalenia dotychczasowych rządów, zabicia 33 tyranów, iak ich w tych listach nazywaią, uszczęśliwienia świata wolnością i utworzenia podług ich mysli Boskiego na ziemi państwa! Sand przyiął na siebie zabicie Kotzebue, które z wielu względów było mu naznaczone. Słabsze z pomiędzy nas umysły, wyraził Sand w iednym z swoich listów, który przyznał, przeznaczone są do krwawych czynów, a mocnieysze i znakomitsze do ułożenia rządu, który świat uszczęśliwi. Sand miał oprocz tego zamysł po zabiciu Kotzebue przy z krwawionym sztylecie przylepić na drzwiach Kościoła poiezuickiego w Manheimie odezwę, potem uyść przez most Reński do Francyi. Znaleziony przy nim rysunek i do badań dołączony, wystawia go odbywaiącego tę czynność klęczący przed tym Kościołem. Lecz krzyk dziecięcia, że z oyca krew się leie, tak dalece go zmięszał, iż zapomniał o swoim układzie i sam nie wiedział co czyni. Wyznał także, iz Kotzebue przywitał go słowy: że pragnie zabrać z nim znaiomość, na co odpowiedział, iż na mało mu się przyda, i w tey chwili ugodził go kilka razy sztyletem.

Xże Albert Sasko-Cieszyński płaci z obszernych swoich posiadłości i dochodu od kapitałów roczne 70,000 Zr. klasycznego podatku.

Podczas bawienia Piotra Wielkiego w Pyrmont zaprosił go Hr. Waldeck do wystawionego nowego zamku swego w Arolson i z wielką okazałością przyiął. Na zapytanie Hrabiego iak mu się ten zamek podoba, odpowiedział Monarcha: "Jeden tylko wielki ma błąd; kuchnia zdaie się bydź zaduża."

DODATEK
DO Nro 48.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 CZERWCA 1820 ROKU WE SRODĘ

ROZMAITOSCI.

O Hiszpanii.

Powstanie Hiszpanów nie nosi ani znamienia poiedynczego spisku, który przez samodziałaiącą władzę łatwo bydź może przytłumiony, ani przypadkowego buntu, który z przemiiaiących przyczyn pochodzi, ale iest skutkiem usposobienia umysłów do zmiany rzeczy, co zdarzenia zupełnie usprawiedliwiły. Elektryczna iskra z wyspy Leon zapaliła całą Hiszpaniią i doszła do siedliska despotyzmu. Powszechna wola nie mogła bydź wstrzymaną; sludzy despotyzmu zamilknąć musieli i głos oyczyzny dał się tylko słyszeć. Hiszpaniia ubogacona od natury, obfita w bohaterów, którzy w obu światach podanie na siebie ściągnęli, ulegaiąca niewiadomości i niewoli, uzyskała nakoniec mieysce, na które zasługiwała, pomiędzy wolnemi ludami. Ferdynand VII nadto długo oszukiwany, poznał z resztą swóy błąd; rada mądrości doszła aż do iego uszu i zrucił iarzmo, które na niego zwodnictwo wtłoczyło. Gdzież teraz są owi dumni poddawacze nadzwyczaynych środków, którzy żadney myśli do ulepszenia i wolności dążącey nie dopuszczali? Daliż Monarsze, gdy tron zaczenał się chwiać, dowody swego przywiązania i wierności? Jakichże użyli środków do utrzymania swoiego despotyzmu? Pełni odwagi dopoki niebezpieczeństwo było dalekiem, ale skoro się zbliżyło, uciekaią; całą ich rzeczą było zaludniać więzienia, słabych prześladować, niewinność gnębić i krew nieszczęśliwych przelewać. — Na przeciw obłudnym wystawieniom, któremi ludy i Królów oszukuią, przywieść teraz można prawdziwy obraz Hiszpanii, który sam Ferdynand odmalował. Wychwalano szczęśliwość Hiszpanii pod kształtem rządu, który teraz ustał. Wystawiono Monarchę otoczonego miłością swoiego ludu, administracyią oświeconą i wspieraia od Jnkwizycyi. Zerwana teraz została zasłona! Ferdynand wrocony swoiemu ludowi, i iak wierzyć chcemy swoim przekonaniom i uczuciom, wyznaie w rozporządzeniu dnia 3 Maia, iż w czasie sześcio letniego iego panowania kray wystawiony był na wszelkie cierpienia; upadł iego handel, przemysł i rolnictwo, a wycięczony skarb

nie dozwalał zaradzić publiczney potrzebie. Lec cóż było tych nieszczęść przyczyną, ieżeli nie chęć uwiecznienia niewoli, zatamowania postępu cywilizacyi i oświecenia? Gdyby Ferdynanda za powrotem do Hiszpanii nie byli chciwi otoczyli Dworacy, ale życzliwi i nieinteressowni mężowie i mądrzy Ministrowie, byłby mógł korzystać z zapału ludu, i nadać Hiszpanii stosowną do iey obyczaiów i potrzeby konstytucyią; a od wieluż nieszczęść i nędzy tak poiedynczo, iako i w ogóle byłby wierny swóy lud ochronił! Waleczni woiownicy, którzy kray od iarzma obcego oswobodzili i uwolnienie Monarchy swoiego przygotowali, niebyliby wygnaniem, wzgardą i śmiercią wynagrodzonemi. Pełnomocnicy ludu nie byliby za ustanowienie praw iego, iako zbrodniarze karaoemi. Hiszpaniia byłaby szczęśliwą i wolną pod panowaniem ustaw, a władza Królewska byłaby szanowaną iako rękoymiia wolności i nie byłoby przyszło do rewolucyi, którą zrządziły krzyczące nadużycia i doszła do naywyższego stopnia nędza publiczna. Narod odzyskuiąc przez tę rewolucyią właściwe swe prawa, dał światu zadziwiaiący przykład, że niczyich praw i własności nie naruszył, nikogo na śmierć, ani na wygnanie nie potępił. Szlachetni Hiszpanie, czyni wam to wiekopomną chwałę! A ponieważ umieliście waszą wolność uzyskać, umieycie ią także godnie utrzymać! Nie dozwalaycie, aby iakowa zdrożność splamiła świętą sprawę wolności. Krwawe bowiem plamy nigdy się nie zacieraią; dzieie przenoszą ich hańbę do potomności. Pamiętaycie, iż rozpusta iest śmierteloą nieprzyiaciołką wolności; zostawcie despotyzmowi owe nadzwyczayne środki, samowolne uwięzienia, tortury i wygnania. Połączcie się wzaiemną miłością i zdaniem w politycznych względach, utworzcie społeczne cnoty, zachowaycie ściśle porządek publiczny i nie dozwalaycie żadney władzy wynieść się na przepis ustaw!

Szlachetne użycie Bogactwa.

Znany Prezydent Banks w Anglii pisał niedawno do swoiego kommissarza, iżby z iego dzierżawcami zawierał takie kontrakty, aby z powodu spadaiących płodów ziemi nie stali się żebrakami, gdyż nie chce zbogacać się krzywdą innych i dosyć iuż w kraiu znayduie się nędznych ludzi. Niesłychać dotąd, aby inni panowie Angielscy podobneż zlecenia swoim pełnomocnikom dali.

Dnia 12 i 13 Czerwca 1820.

Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Przenicy	15	—	14	—	12	—	11	|
— Zyta	8	15	8	—	7	—	6	—
— Jęczmienia	6	15	6	—	5	15	5	—
— Owsa	6	—	5	15	5	6	—	—
— Jagieł	20	—	19	—	17	—	16	—
— Grochu	6	15	6	—	5	—	—	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku d. 2 Czerwca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	630	do	860.
Żyta	—	—	410	—	440.
Jęczmienia	—	—	280	—	320.
Owsa	—	—	260	—	320.
Grochu	—	—	520	—	580.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 12 Czerwca.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp.	19	gr. 12
— detto Cesarski . . .	—	19	— 19
Fryd. Pruskie	—	33	— 15
Luidor	—	37	— —
Złoto frankowy	—	33	— —
Szeloy Wiedeńskie za 100	—	255	— —
Złoty ryński Szeinami .	—	1	— 20

Przybyły do tuteyszey Stolicy Królewsko-Pruski Nadworny Dentysta z Wrocławia ma honor Prześwietney Publiczności następuiące uczynić doniesienie:

1. Posiada sposób nietylko mechanicznego wprawiania poiedynczych zębów, ale rzędów tychże i całych szczek na złotych lub platynowych blaszkach, z zręcznością wszelką, które w użyciu swym doskonałą pełnią usługę, ale wydobywa reszty przyłamanych i odnogi bolących zębów w dziąsłach pozostałe.

2. Czyści zęby z wielką pilnością od rożnych na zębach usiadaiących nieczystości.

3. Wydrażone zęby zapełnia według potrzeby złotem lub platyną chroniąc przez ten sposób od bolu, któremu zęby podpadaią, gdy takowych nagłe powietrze doydzie, lub co z potraw.

4. Uszkodzone zęby z zręcznością oddziela od zdrowych by takowe dalszemu niepodpadały uszkodzeniu.

5. Niemniey zaleca się daniem pomocy podczas odnawiania się i wypadania zębów tak nazwanych mlecznych, dla dania dyrekcyi przyzwoitey nawo wyrastaiącym, gdy w czasie przyzwoitym wezwanym zostanie; słowem poleca się leczeniem wszelkich chorob lokalnych zębów.

6. Rownież przepisuie dla utrzymania w naylepszym stanie zębów i dziąseł, stosowne i dogodne zewnętrzne lekarstwa do Aptek, żadnych od siebie prosto nie wydaiąc.

Spodziewa się przytem, iż pomoc i dobry skutek leczenia iego naylepiey go zalecić potrafią.

Ubogim godzinę od 7 do 8 rano bezpłatnie poświęca.

Niżey podpisany mieszka w ulicy S. Jana Nr. 460 w Oberży W. Knotza, stancyia Nr. 25 na pierwszym piętrze.

Loemlein,
Królewsko-Pruski Nadworny
Dentysta.

Der Königl: Preistsch: Hof-Zahnarzt **Laemlein** aus Breslau, macht bey seiner Ankunft einem hochzuehrenden Publikum bekannt:

1. Daß er nicht nur das mechanische Einsetzen, einzelner Reihen und ganzer Zahngebisse, wie auch auf Gold oder Platina Platten Zähne mit allen nur möglichen Ressors nach größter Kunst zum vollkommenen Gebrauch verfertigen, verstehnt, sondern auch das sichere Ausziehe abgebrochener, schmerzhafter Zähne, und unter dem Zahnfleische sitzender Stifte wenn es die Noth erfordert.

2. Reinigt er die Zähne mit möglichster Sorgfalt von allen Unreinigkeiten.

3. Hohle Zähne füttert er, mit Gold oder Platina nach Beschaffenheit der Zähne aus, damit das Eindringen der Luft und Speisen verhindert werde.

4. Trennt er die schadhaft gewordenen Zähne auf eine leichte Art von den gesunden auseinander, damit keine Ansteckung durch jene erfolgen kann.

5. Bei Kindern zur Wechselzeit leistet er besondere Dienste, wenn es zur rechten Zeit verlang wird; überhaupt heilt er alle möglische Zahnkrankheiten.

6. Auch werden von ihm zur Conservation der Zähne und des Zahnfleisches die nothwendigen äußere Arznenmittel verordnet, welche die hiesigen Apotheken allein ausschließlich liefern werden.

Seine Empfehlung erwartet er nur von dem Erfolge seiner Kuren.

Den Armen bietet derselbe seine Hülfe unentgeltlich an und zwar des Morgens von 7 bis 8 Uhr.

Sein Logis ist in dem Johannis gasse Nr. 460 im Gasthofe des Herrn Knotz im ersten Stock Zimmer Nr. 25.

DONIESIENIA

W tych dniach przechodzić tędy będzie znaczny transport oryginalnych Merynos-Baranów W. Petri w Theresienfeld, z sławnych hiszpańsko-leońskich Stad Infan-

rado, Gwadalup i Negretti, do Dombrowna pod Lelowem w Obwodzie Olkuskim, które w każdym czasie, w cenie po 15 20 i 25 dukatów sztuka tamże do nabycia będą. Każdy Baran ma na boku zostawioną przy strzyży część swey wełny.

W dniu szesnastym Lipca r. b. o godzinie 9tey z rana w wsi Ujazd, w Gminie Okręgowey Modlnica w Gmachu Dworskim odbędzie się licytacyia w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych dochodów i produktów z wsi Ujazdu do dzierżawy na rok ieden to iest od 1 Lipca r. b. do ostatniego Czerwca 1821 roku. Warunki do tey roczney dzierżawy produktów i dochodów będą publikowanemi przed rozpoczęciem się licytacyi; stosownie zaś do warunku drugiego chęc licytowania maiący złożą vadium w kwocie Złotych polskich sześćset. Dan w Krakowie d. 5 Czerwca 1820 r.

H. Salamoński. K. S.

W dniu pietnastym Czerwca r. b. 1820 o godzinie 3ciey po południu na Kazimierzu Zydowskim pod L. 114 odbędzie się w drodze exekucyi licytacyia na wydzierżawienie pomieszkań w rzeczonym Domu po L. 214 będących, chcący licytować raczą się w terminie i mieyscu do licytacyi wskazanym zgłosić, gdzie warunki przed rozpoczęciem się licytacyi do wydzierżawienia ogłoszonemi zostaną.

Dan w Krakowie d. 5 Czerwca 1820 r.

H. Salamoński, K. S.

W dniu dwudziestym pierwszym Czerwca r. b. 1820 o godzinie 3ciey po południu w Krakowie przy ulicy Floryiańskiey pod L. 530 w Biórze podpisanego Komornika odbędzie się sprzedarz w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych ruchomości iako to: Instrumentów muzycznych, Klawikortu, Altowek, Skrzypców &c. niemniey Książek; chcący licytować raczą się w mieyscu do licytacyi wskazanym z gotowemi znaydować pieniądzmi. W Krakowie d. 13 Czerwca 1820 r.

H. Salamoński, K. S.

W dniu 15 Czerwca b. r. 1820 o godzinie 10 ranney w Krakowie przy ulicy Sty Anny pod L. 310 mieszkanie składaiące się z pierwszego piętra, z staynią i wozowniami, oraz piwnicami, na rok ieden od dnia 25 Czerwca 1820 r. poczynaiąc przez publiczną licytacyią wydzierżawione zostanie, zaś

W dniu 18 Czerwca b. r. o godzinie 2 po południu w Krakowie przy ulicy Franciszkańskiey w Kancelaryi Komornika pod L. 221 wydzierżawione zostaną dochody z wyszynku trunków w domu zaiezdnym przy ulicy długiey pod L. 133 sprawowanego na rok ieden od dnia 24 Czerwca 1820 r. poczynaiąc podług warunków przed licytacyią ogłosić się mianych. W Krakowie d. 10 Czerwca 1820 r.

Kawecki, Kom: S.

Trybunał pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż Kamienica po niegdy Bogumile Grabowskim przy ulicy S. Jana pod L. 473 stoiąca, którey szacunek w ilości Zł. pol. 35 5 przez w sztuce biegłych ustanowioney, a podaney Deklaracyi przez Kuratora nieprzytomnych Ur. Strożeckiego Patrona do połowy to iest 1757 Złp. zmnieyszoney został, publicznie na audyencyi Trybunału, w dniu 13 Lipca r. b. przedaną będzie pod następuiącemi warunkami.

1) Chęć licytowania maiący winni są tytułem vadii przed rozpoczęciem licytacyi część dziesiątą szacunku złożyć.

2) Nabywca ma połowę szacunku w dni dziesięć złożyć, do składu Sądowego, a druga połowa pozostanie przy nieruchomości, nabytey do lat trzech z obowiązkiem płacenia prowizyi pięć od sta; wolno iednak nabywcy cały szacunek i całą summę z licytacyi wypadaiącą w powyższym terminie złożyć.

3) Nabywca obowiązany iest stosownie do Uchwały Seymowey dnia 15 Grudnia 1818 kupioną przez siebie nieruchomość w przeciągu roku iednego wyreparować.

4) Niedopełniaiący powyższych warunków utraca vadium i nowa licytacyia na iego koszt przedsięwziętą zostanie.

Opisy powyższych nieruchomości wraz z ich oszacowaniem znayduią się w Kancelaryi Pisarza Trybunału. W Krakowie d. 25 Maia 1820.

(podp.) *Bernard Dwernicki.*
(podp.) *Skarżyński, Sek.* (*L. S.*)